

Dato: 9. juni 2021

Kommentarer til EU-kommisjonens forslag til forordning om kunstig intelligens

Vi takker for muligheten til å kommentere EU-kommisjonens forslag til forordning om harmoniserende regler for kunstig intelligens («Artificial Intelligence Act» (AIA) eller «forslaget») som ble publisert i april 2021.¹ Merknadene sendes inn på vegne av Senter for rettsinformatikk (SERI) ved Universitetet i Oslo.

SERI er verdens nest eldste akademiske institusjon som forsker på juridiske problemstillinger knyttet til bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Sentrale forskningsområder ved SERI omfatter kunstig intelligens, personvern, informasjonssikkerhet, styring av internettet, rettsteknologi, elektronisk handel, eForvaltning og medierett.²

I det følgende peker vi på noen utvalgte problemstillinger som vi mener er særlig relevante for Norge, så vel som europeiske forbrukere og operatører. Dersom det er ønskelig bidrar vi gjerne med mer utdypende kommentarer.

Våre generelle merknader til forslaget

EØS-relevans: Det fremgår ikke eksplisitt av teksten i forslaget hvorvidt rettsakten vil være «EØS-relevant». Likevel virker EØS-relevans sannsynlig i og med at AIA har som ett av sine hovedformål å sikre et velfungerende indre marked for KI-systemer. Samtidig angår deler av forslaget problemstillinger som tilsynelatende ikke passer godt under EØS-avtalen (for eksempel reglene om bruk av systemer til biometrisk fjernidentifikasjon i realtid på offentlige steder med henblikk på rettshåndhevelse (jf. artikkel 5(2)) og kravene om høyrisiko-KI-systemer for rettshåndheving og migrasjonsstyring, asylforvaltning og grensekontroll (jf. artikkel 6 og annekset III)).

---

¹ Jf. <<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/proposal-regulation-laying-down-harmonised-rules-artificial-intelligence>>.

² Se videre <<https://www.jus.uio.no/ifp/om/organisasjon/seri/>>

I lys av det ovenstående er det usikkert hvorvidt forslaget er relevant for forbrukere og operatører og, i så fall, i hvilket omfang. Spørsmålet om EØS-relevans må avgjøres av EØS-komiteen. Likevel er det viktig å gjøre en foreløpig nasjonal vurdering av spørsmålet og å klargjøre Norges posisjon tidlig i lovgivningsprosessen. Slik vil norske forbrukere og operatører bedre kunne forstå AIAs sannsynlige konsekvenser i Norge.

Definisjoner: Definisjonen av «kunstig intelligens-system» («artificial intelligence system») i forslagets artikkel 3(1) (og Annex I) er formulert svært bredt og vagt. Dessuten fremstår begrepet «høyrisiko-KI-systemer» («high-risk AI systems») i artikkel 6 som ganske intrikat. Dette kan resultere i flere komplekse og vanskelige grensdragninger hvor det må vurderes hvorvidt et system kvalifiserer som et «AI-system» eller et «høyrisiko-AI-system». Det vil derfor være viktig å klargjøre disse begrepene bedre i AIA. Man kan også tenke seg muligheten av å lage en spesifikk mekanisme for å avgjøre grensetilfeller på EU/EØS-nivå, som for eksempel kan modelleres etter mekanismen nevnt i artikkel 4 i Forordning (EU) 2017/745 om medisinsk utstyr. I tillegg, for å sikre et høyt nivå av forbrukerbeskyttelse, kunne man gjøre det klart i forordningen at «[I] tvilstilfeller der, tatt i betraktning alle dets egenskaper, et ‘AI-system’ kan anses som ‘høyrisiko’, skal bestemmelsene i Kapittel 2 i denne forordningen gjelde» («in cases of doubt, where, taking into account all its characteristics, an “AI system” may be considered a “high-risk AI system” the provisions of Chapter 2 of this Regulation shall apply»). Liknende bestemmelser finnes allerede i andre EU-rettsakter.³

Forholdet mellom AIA og GDPR: AIA mangler tilstrekkelige henvisninger og referanser til EUs personvernforordning (General Data Protection Regulation (GDPR)), hvilket bør på plass. Dette er viktig for å sikre en tydelig sammenheng mellom regelverkene, slik at aktørene som er omfattet forstår hvilket ansvar de har. Særlig viktig er dette fordi AIA bruker begreper som vi ikke gjenfinner i GDPR. Dermed kan det oppstå tvil rundt hvilke aktører som også er omfattet av GDPR. Det er viktig å sikre at det ikke bare er «user» (dvs. «controller» eller behandlingsansvarlig) som må sørge for at KI-systemer overholder personvernregler, men at dette ivaretas også i utviklingsfasen (dvs. av «provider» og «manufacturer»/«producer»).

AIA bør gjenbruke og henvide til definisjoner i GDPR (og andre regelverk) der det er relevant, slik at det ikke etableres overlappende begreper. Konsistent begrepsbruk vil gjøre det enklere å anvende disse to regelverkene sammen.

---

³ Se for eksempel artikkel 2(2) i Direktiv 2001/83/EC (Directive of the European Parliament and of the Council of 6 November 2001 on the Community code relating to medicinal products for human use). Bestemmelsen lyder slik: «In cases of doubt, where, taking into account all its characteristics, a product may fall within the definition of a ‘medicinal product’ and within the definition of a product covered by other Community legislation the provisions of this Directive shall apply».

AIA omtaler ikke rettigheter som berører enkeltpersoner. Dermed vil individers rettigheter bero på andre regelverk, slik som GDPR. AIA bør imidlertid inneholde klarere regler som sikrer at informasjon, bl.a. om KI systemene og hvordan de virker, også gis til enkeltpersoner (dvs. at artikkel 13 om informasjon til «user» speiles slik at vedkommende har en tilsvarende plikt til å gi informasjon videre til berørte personer. Dette kan også nødvendiggjøre at GDPR tydeliggjør en rett til forklaring om KI systemer.

Forholdet mellom GDPR artikkel 22 og AIA må klargjøres. Det som i AIA er definert som «høyrisiko», er etter GDPR artikkel 22 (dersom dette forstås om et forbud og ikke en rettighet) definert som forbudt (med mindre det omfattes av unntakene).

Vi setter pris på at dere tar disse merknadene i betraktning og gir gjerne ytterligere innspill dersom det er ønskelig.

Med vennlig hilsen,

Professor dr. juris Lee Andrew Bygrave

Leder for SERI